

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 411/2022-19

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Ladislava Duditša (sudca spravodajca) a zo sudcov Libora Duľa a Miroslava Duriša v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Františkom Komkom, Hlavná 27, Prešov, proti postupu Okresnej prokuratúry Prešov v konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 529/21/7707 a Krajskej prokuratúry v Prešove v konaní vedenom pod sp. zn. 3 KPt 401/20/7700 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 8. júna 2022 domáha vyslovenia porušenia základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1, 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom Okresnej prokuratúry Prešov (ďalej len „okresná prokuratúra“) v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. 1 Pv 529/21/7707 a Krajskej prokuratúry v Prešove (ďalej len „krajská prokuratúra“) v konaní sp. zn. 3 KPt 401/20/7700 (ďalej aj „napadnuté konania“). Sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd zrušil uznesenia okresnej prokuratúry sp. zn. 1 Pv 529/21/7707 a krajskej prokuratúry sp. zn. 3 KPt 401/20/7700 a vec im vrátil na ďalšie konanie, aby mu priznal finančné zadost'učinenie a náhradu trov.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ podal orgánom činným v trestnom konaní trestné oznámenie pre skutok smerujúci proti dvom podozrivým a zároveň si riadne a včas mal uplatniť náhradu škody vo výške 35 000 eur s príslušenstvom. V prípravnom konaní bola vec vedená vyšetrovateľom odboru kriminálnej polície Okresného riaditeľstva Policajného zboru Prešov, ktorý uznesením z mája 2018 trestné oznámenie sťažovateľa odmietol podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku. Sťažnosť proti uzneseniu okresná prokuratúra ako nedôvodnú zamietla uznesením zo 4. júla 2018. Sťažovateľ požiadal krajskú prokuratúru o preskúmanie zákonnosti postupu orgánov činných v trestnom konaní. Upovedomením

z 9. novembra 2018 bol uložený pokyn okresnej prokuratúre zabezpečiť vo veci začatie trestného stíhania pre podozrenie zo spáchania zločinu podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 3 písm. a) Trestného zákona. Uznesenie o začatí trestného stíhania z 15. januára 2019 bolo sťažovateľovi doručené až 9. júla 2019. Po doručení návrhov sťažovateľa na doplnenie dokazovania vyšetrovateľ nekonal, sťažovateľ preto v januári 2020 žiadal okresnú prokuratúru o odstránenie priet'ahov. Z listu okresnej prokuratúry z 30. januára 2020 vyplýva, že uznesením z 30. mája 2019 bolo trestné stíhanie prerušené pre potrebu vypočúť svedka, čo sťažovateľ považuje za nadbytočné, pretože jeho výpoveď nesúvisí so skutkom. O pokračovaní trestného stíhania vyšetrovateľ rozhodol uznesením z februára 2020, teda po 7-mesačnej nečinnosti.

2.1. Vyšetrovateľka ďalším uznesením z júla 2020 zastavila trestné stíhanie, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Sťažnosť podaná proti tomuto uzneseniu sťažovateľom okresná prokuratúra uznesením z 25. augusta 2020 ako nedôvodnú zamietla. Sťažovateľ požiadal krajskú prokuratúru o preskúmanie nesprávnosti postupu podriadeného prokurátora. Tá v liste z 1. októbra 2020 označila uznesenie vyšetrovateľky z júla 2020 za predčasné, bez náležite zisteného skutkového stavu veci v rozsahu a kvalite pre vydanie meritórneho rozhodnutia. Ako nezákonné vyhodnotila aj uznesenie z 25. augusta 2020, preto bol prokurátorke okresnej prokuratúry vydaný pokyn na zabezpečenie opätovného začatia trestného stíhania a vykonania vyšetrovania.

2.2. Ďalší vyšetrovateľ uznesením z 26. augusta 2021 opakovane zastavil trestné stíhanie, pretože skutok nie je trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Sťažnosť sťažovateľa proti tomuto uzneseniu krajská prokuratúra uznesením č. k. 3 KPt 401/20/7700 z 30. septembra 2021 ako nedôvodnú zamietla. Zároveň uviedla, že je potrebné preveriť možnosť vyvedenia trestnej zodpovednosti proti podozrivej. V novom trestnom spise vedenom pod ČVS: ORP-881/2-VYS-PO-2021 bolo pokračované v trestnom konaní pre trestný čin zatajenia veci podľa § 236 ods. 1, 2 Trestného zákona a v poradí štvrtý vyšetrovateľ uznesením z marca 2022 zastavil trestné stíhanie ako neprípustné z dôvodu jeho premlčania. Okresná prokuratúra o sťažnosti sťažovateľa nerozhodla, ale listom č. k. 1 Pv 529/21/7707 z 5. apríla 2022 mu oznámila zrušenie uznesenia svojím uznesením zo 17. marca 2022. Vyšetrovateľ potom uznesením zo 14. apríla 2022 opäť zastavil trestné stíhanie ako neprípustné z dôvodu jeho premlčania. Podaná sťažnosť sťažovateľa bola uznesením okresnej prokuratúry č. k. 1 Pv 529/21/7707 z 5. mája 2022 ako nedôvodná zamietnutá.

II.

Argumentácia sťažovateľa

3. Sťažovateľ v ústavnej sťažnosti uvádza, že postup orgánov činných v trestnom konaní, ktoré na základe jeho podnetu začali trestné stíhanie obyčajným „*blanketným zahájením*“, t. j. trestným stíhaním vo veci, mal za následok porušenie práv sťažovateľa a zjavné zvýhodnenie páchatel'ov v tom, že došlo k uplynutiu premlčacej lehoty. Orgány činné v trestnom konaní neboli stimulované k potrebnej aktivite a urýchleniu konania, dokazovanie vykonávali v nežiaducom smere, neskúmali stav a pohyb na účte disponenta, až na návrh sťažovateľa po viac ako 4 rokoch doručili banke žiadosť o poskytnutie informácií, nezohľadnili okamžitú manipuláciu s pripísanou sumou, ktorá svedčí o nezákonom konaní páchatel'ov. Konali neprofesionálne, so značnými priet'ahmi,

neodborne, a to napriek tomu, že nešlo o zložitú právnu vec. Aj keď k vydaniu uznesenia vyšetrovateľa ČVS: ORP-1272/3-VYS-PO-2017 z 26. augusta 2021 a uznesenia krajskej prokuratúry č. k. 3 KPt 401/20/7700 z 30. septembra 2021 došlo v roku 2021, mohlo dôjsť len k zastaveniu trestného stíhania proti skutku, a nie jeho nožnej právnej kvalifikácii podľa osobitnej časti Trestného zákona. V dôsledku nezákonného a nesprávneho procesného postupu orgánov činných v trestnom konaní počas trestného stíhania vo veci je stíhanie naďalej možné proti skutočným podozrivým páchatelom.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

4. Ústavný súd ústavnú sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na neverejnom zasadnutí senátu ústavného súdu podľa § 56 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) a popri zisťovaní, či obsahuje zákonom požadované náležitosti, skúmal, či nie sú dané dôvody na jej odmietnutie podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

III.1. K porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy:

5. Ústavná sťažnosť sťažovateľa spĺňa všeobecné náležitosti podania (§ 39) a všeobecné náležitosti návrhu na začatie konania (§ 43), neobsahuje však niektoré zákonom vyžadované osobitné náležitosti ústavnej sťažnosti (§ 123). Sťažnosť neobsahuje žiadne právne a skutkové dôvody v podobe relevantnej ústavnoprávnej argumentácie týkajúcej sa namietaného porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1, 2 ústavy. Argumentácia k tomuto právu je útržkovitá a neprehľadná, sťažovateľ mechanicky rekapituluje obsah jednotlivých rozhodnutí orgánov činných v trestnom konaní. Ústavný súd z dôvodov ústavnej sťažnosti nedokázal identifikovať ich konkrétnu previazanosť s obsahom označeného základného práva na súdnu ochranu a základného práva na inú právnu ochranu. Sťažovateľ v návrhu prvej časti petitu neoznačil rozhodnutia okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, ktorými mali byť porušené ním označené základné práva. Až v návrhu druhej časti petitu uviedol spisové značky rozhodnutí, ktoré žiada zrušiť, čo môže naznačovať, že ústavnou sťažnosťou mienil napadnúť aj samotné rozhodnutia. V dôvodoch sťažnosti pritom nerozlišuje medzi rozhodnutiami a postupmi orgánov verejnej moci, ktoré napáda, rovnako ako nerozlišuje konkrétny obsah základných práv v označených referenčných normách ústavy. Ústavný súd nemôže zrušiť rozhodnutie orgánu verejnej moci, ak najskôr (vychádzajúc z petitu návrhu) nevysloví, že napadnutým rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva.

6. Ústavný súd už opakovane konštatoval, že zo vzájomnej väzby medzi relevantnými ustanoveniami zákona o ústavnom súde (§ 43 ods. 1 a § 123 ods. 1) vyplýva, že sťažovateľ musí označiť základné práva a slobody, ktorých vyslovenia porušenia sa domáha, nielen označením príslušných článkov ústavy, ale musí ich konkretizovať aj skutkovo (m. m. IV. ÚS 124/08, IV. ÚS 146/08), t. j. uviesť, z akých dôvodov malo dôjsť k ich porušeniu a navrhnúť v tejto súvislosti dôkazy. Dôvody ústavnej sťažnosti majú byť formulované tak, aby zodpovedali obsahu a významu označených základných práv alebo slobôd. Odôvodnenie ústavnej sťažnosti je podstatnou (osobitnou) náležitosťou ústavnej sťažnosti a od jeho kvality sa v podstate odvíja možnosť prieskumu ústavného súdu. Jej nedostatok spravidla vedie ústavný súd k záveru o odmietnutí ústavnej sťažnosti. Za uvedenej situácie nie je možné uvažovať o výzve sťažovateľovi

podľa § 56 ods. 3 zákona o ústavnom súde na odstránenie uvedeného nedostatku. Ide totiž o neodstrániteľný nedostatok ústavnej sťažnosti, čo aj so zreteľom na kvalifikované právne zastúpenie sťažovateľa advokátom viedlo ústavný súd k jej odmietnutiu v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. c) zákona o ústavnom súde z dôvodu, že nemá náležitosti (konkrétne skutkové a právne dôvody, pre ktoré malo podľa sťažovateľa dôjsť k porušeniu jeho základných práv a slobôd podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy) podľa § 123 ods. 1 písm. d) zákona o ústavnom súde.

7. Podľa § 18 ods. 2 zákona č. 586/2003 Z. z. o advokácii a o zmene a doplnení zákona č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov advokát je povinný pri výkone advokácie dôsledne využívať všetky právne prostriedky, a takto chrániť a presadzovať práva a záujmy klienta. Tieto povinnosti advokáta vylučujú, aby ústavný súd nahradzoval úkony právnej služby, ktoré je povinný vykonať advokát tak, aby také úkony boli objektívne spôsobilé vyvolať nielen začatie konania, ale aj prijatie sťažnosti na ďalšie konanie, ak sú na to splnené zákonom ustanovené predpoklady.

III.2. K porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy:

8. Dôvody uvedené v ústavnej sťažnosti sa podľa ústavného súdu vzťahujú na označené základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, keď sťažovateľ všeobecne namieta spôsob vedenia trestného konania, prietahy a ich následok v podobe zastavenia trestného stíhania. V tejto časti je ústavnému súdu jasné prepojenie aj s návrhom petitu, pretože sťažovateľ zreteľne označuje postup okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, ktorý namieta.

9. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. IV. ÚS 102/05, II. ÚS 387/06) sa ochrana základnému právu podľa čl. 48 ods. 2 ústavy poskytuje v konaní pred ústavným súdom len vtedy, ak v čase uplatnenia tejto ochrany porušovanie tohto základného práva označenými orgánmi verejnej moci (v tomto prípade okresnou prokuratúrou a krajskou prokuratúrou) ešte mohlo trvať. Ak v čase, keď ústavná sťažnosť bola doručená ústavnému súdu, už nemohlo dochádzať k namietanému porušovaniu označeného základného práva postupom orgánu verejnej moci, ústavný súd ústavnú sťažnosť zásadne odmietne ako zjavne neopodstatnenú.

10. V nadväznosti na uvedený právny názor ústavný súd poukazuje na skutočnosť, že jednou zo základných pojmových náležitostí sťažnosti podľa čl. 127 ústavy je to, že musí smerovať proti aktuálnemu a trvajúcemu zásahu orgánov verejnej moci do základných práv sťažovateľa. Uvedený názor vychádza zo skutočnosti, že táto ústavná sťažnosť zohráva významnú preventívnu funkciu ako účinný prostriedok na to, aby sa predišlo zásahu do základných práv, a v prípade, že už k zásahu došlo a jeho účinky stále trvajú, aby sa v porušovaní týchto práv ďalej nepokračovalo (m. m. IV. ÚS 225/05, III. ÚS 317/05, II. ÚS 67/06). Táto prax ústavného súdu bola odobrená aj Európskym súdom pre ľudské práva vo viacerých konaniach vedených proti Slovenskej republike, napr. Obluk proti Slovensku z 28. júna 2016 k sťažnosti č. 65302/11, bod 61, resp. Mazurek proti Slovensku z 3. marca 2009 k sťažnosti č. 16970/05.

11. Zo skutočností uvedených v bode 2 tohto uznesenia vyplýva, že okresná prokuratúra ešte pred doručením ústavnej sťažnosti sťažovateľa ústavnému súdu rozhodla meritórne uznesením z 5. mája 2022. Tým došlo právoplatne k zastaveniu trestného stíhania pre skutok kvalifikovaný ako trestný čin zatajovania vecí. Podľa zistenia ústavného súdu bolo uznesenie okresnej prokuratúry č. k. 1 Pv 529/21/7707 z 5. mája 2022 doručené sťažovateľovi a jeho splnomocnencovi 10. mája 2022.

Úloha okresnej prokuratúry v odstránení právnej neistoty sťažovateľa bola naplnená vydaním uznesenia a jeho doručením, a preto ústavná sťažnosť doručená ústavnému súdu 8. júna 2022 smerujúca proti postupu okresnej prokuratúry za takéhoto stavu nie je objektívne spôsobilá naplniť svoj účel.

12. Rovnaký záver je potrebné vzťahnuť aj na časť ústavnej sťažnosti smerujúcu proti postupu krajskej prokuratúry, ktorá uznesením č. k. 3 KPt 401/20/7700 z 30. septembra 2021 ako nedôvodnú zamietla sťažnosť sťažovateľa proti uzneseniu vyšetrovateľa z 26. augusta 2021 o zastavení trestného stíhania v časti skutku kvalifikovaného ako zločin podvodu. Toto rozhodnutie krajskej prokuratúry bolo doručené sťažovateľovi 8. októbra 2021 a jeho splnomocnencovi 12. októbra 2021.

13. Vo vzťahu k právnej neistote, v ktorej by sa sťažovateľ mohol nachádzať v súvislosti s napadnutými konaniami okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry, ústavný súd dodáva, že podľa jeho vlastného zistenia bol sťažovateľom uplatnený nárok v trestnom konaní predmetom jeho civilnej žaloby proti podozrivej v konaní vedenom Okresným súdom Prešov pod sp. zn. 12 C 301/2015. Z verejne dostupnej databázy súdnych rozhodnutí ústavný súd zistil, že rozsudkom z 8. októbra 2019 okresný súd okrem iného uložil povinnosť žalovanej (podozrivej) zaplatiť sťažovateľovi sumu 35 000 eur s príslušenstvom. Toto rozhodnutie bolo následne potvrdené rozsudkom Krajského súdu v Prešove č. k. 19 Co 6/2020 z 8. septembra 2020, ktorý nadobudol právoplatnosť 16. septembra 2020. Tieto skutočnosti tvoria podporný dôvod na záver ústavného súdu, že právna neistota sťažovateľa vo vzťahu k predmetu trestného stíhania vedeného okresnou prokuratúrou a krajskou prokuratúrou pod sp. zn. 1 Pv 529/21/7707 a sp. zn. 3 KPt 401/20/7700 a postaveniu sťažovateľa ako poškodeného uplatňujúceho si (paralelne) nárok na náhradu škody bola odstránená pred doručením ústavnej sťažnosti.

14. Z týchto dôvodov je ústavná sťažnosť sťažovateľa v časti smerujúcej proti postupu okresnej prokuratúry a krajskej prokuratúry zjavne neopodstatnená, keďže už v štádiu predbežného prerokovania je spoľahlivo zistený záver, že ani jej prijatie na ďalšie konanie by nemohlo vyústiť do rozhodnutia o porušení označeného základného práva, a preto ústavnú sťažnosť v tejto časti namietajúcej porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 6. septembra 2022

Ladislav Duditš
predseda senátu